

Sygn. akt: I C 957/20 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2020 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca:	Asesor sądowy Agnieszka Szufarska

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2020 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

przeciwko Bankowi (...) Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Banku (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. 7 967,40 zł (siedem tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt siedem złotych 40/00) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 28 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 2 317,00 zł (dwa tysiące trzysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 957/20 upr

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. wniósł o zasądzenie od Banku (...) Spółka Akcyjna w W. kwoty 7.967, 40 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 28 grudnia 2018 r. oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że 28 sierpnia 2017 r. została zawarta umowa kredytu gotówkowego pomiędzy (...) Spółka Akcyjna we W., a poprzednikiem prawnym powoda P. S.. Kwota kredytu została ustalona na 67.679,78 zł, a jego spłata została rozłożona na okres 96 miesięcy. Kwota prowizji wynosiła 9.442,85 zł. Kredyt został spłacony dnia 13 grudnia 2018 r., w dacie przypadającej dla uiszczenia 15 raty kredytu, wobec czego, zdaniem powoda, pożyczka powinna zostać rozliczona proporcjonalnie do czasu trwania umowy. Miesięczny koszt prowizji wynosił 98,36 zł. Pożyczka została spłacona po okresie 15 miesięcy, a więc bank winien zwrócić z tytułu prowizji 7.967,40 zł. Powód wskazał, że jego uprawnienie do dochodzenia należności z tytułu prowizji wynika z przelewu wierzytelności, którą nabył od P. S. w dniu 20 stycznia 2020 r. Wskazano, że w wyniku połączenia (...) Spółka Akcyjna we (...) Bank Spółka Akcyjna w W., ten ostatni uzyskał legitymację bierną w sprawie. Pomimo skierowania do pozwanego wezwania do zapłaty, pozwany nie uiszczył należności.

Wydano upominawczy nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany Bank (...) Spółka Akcyjna w W. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa, zasądzenie kosztów procesu, wyznaczenie i przeprowadzenie w sprawie rozprawy.

W uzasadnieniu pozwany wskazał m. in., że powód błędnie zakwalifikował prowizję zapłaconą przez pożyczkobiorcę jako koszt, który zgodnie z art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim podlegał proporcjonalnemu zwrotowi, bowiem nie dotyczyła ona okresu na jaki została zawarta umowa. Ponadto wskazał, że powód nie wykazał, że pożyczka faktycznie została spłacona, ani w jakiej dacie została spłacona. Dodał, że powodowi nie przysługuje status konsumenta w niniejszej sprawie. Powodowi należy przypisywać nadużycie prawa podmiotowego, polegające na dochodzeniu roszczenia wynikającego z wykładni prawa unijnego ze względu na ochronę konsumenta. Zakwestionował fakt wcześniejszej spłaty kredytu, wskazując, że powód powołał na tę okoliczność wydruk z (...).

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 28 sierpnia 2017 r. P. S. zawarła z (...) Spółka Akcyjna we W. umowę kredytu (...). Umowa została zawarta na czas określony od 28 sierpnia 2017 r. do 15 września 2025 r. Kwota kredytu wynosiła 67.679,78 zł. Kwota prowizji za udzielenie kredytu wynosiła 9.442,85 zł. Kredytobiorca zobowiązał się do spłaty pożyczki w 96 ratach płatnych do 15 dnia każdego miesiąca.

Okoliczności bezsporne, a ponadto umowa pożyczki - k. 8-11 ;

Kredyt został spłacony przez kredytobiorcę w dacie 15 raty tj. 13 grudnia 2018 r.

Dowód: wydruk z (...) Spółka Akcyjna w W. – k. 14-15 v.;

P. S. w dniu 20 stycznia 2020 r. przeniosła na rzecz powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z., wierzytelność przysługującą jej w stosunku do (...) Spółka Akcyjna we W. w postaci roszczenia o zwrot prowizji za udzielenie kredytu (...) za cenę 1 000 zł. Kredytobiorczyni oświadczyła, że dokonała całkowitej spłaty zobowiązania 13 grudnia 2018 r.

Dowód: umowa przelewu wierzytelności k. 16-17;

Pozwany Bank (...) Spółka Akcyjna w W. został połączony z (...) Spółka Akcyjna we W..

Bezsporne, a ponadto dane widniejące w dziale 6 rubryka 4 odpisu pełnego KRS nr (...);

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujące się w aktach sprawy, stanowiące dowody bez wydawania odrębnego postanowienia (art. 243² kpc). Wiarygodność i treść dokumentów nie była kwestionowana przez strony, a sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich mocy dowodowej z urzędu.

Strona pozwana kwestionowała fakt przedterminowej spłaty pożyczki – w sprzeciwie wskazała, że powód nie wykazał, aby pożyczka faktycznie została spłacona. Tymczasem, ze złożonego wraz z pozwem wyciągu z Biura (...) Spółka Akcyjna w W. (dalej jako: BIK) dotyczącego kredytobiorczyni, wyraźnie wynika, że stosunek zobowiązaniowy wynikający z umowy kredytu wygasł, a kredytobiorczyni nie posiada żadnych zadłużeń z jego tytułu.

Informacja ujawniona w BIK została uznana przez sąd za dowód wystarczający. Faktem powszechnie znanym jest, że BIK jest głównym źródłem informacji kredytowej i gospodarczej w Polsce. BIK jest instytucją działającą na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe (tj. Dz. U. z 2002 r. poz. 1376 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem banki mogą, wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi, utworzyć instytucję do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania bankom informacji, stanowiących tajemnicę bankową w zakresie, w

jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych. Ponadto podstawą prawną do przetwarzania danych przez BIK jest ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.). Do działalności BIK zastosowanie mają również przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu przetwarzanych informacji dotyczących osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów oraz trybu usuwania tych informacji (Dz. U. Nr 56, poz. 373). BIK współpracuje z bankami w oparciu o zawierane umowy oraz regulamin gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji. BIK gromadzi i udostępnia informacje o tym, jak uczestnicy rynku - osoby fizyczne oraz podmioty gospodarcze, realizują swoje zobowiązania kredytowe i finansowe. Dane z BIK są wykorzystywane przez instytucje sektora finansowego do zarządzania ryzykiem kredytowym, ograniczania ryzyka wyłudzeń kredytów i monitorowania zadłużenia. W głównej mierze służą do potwierdzenia wiarygodności finansowej konsumenta bądź przedsiębiorcy ubiegającego się o finansowanie. BIK przetwarza zarówno informacje pozytywne jak i negatywne. Dla kredytodawców dostęp do tego typu informacji jest wsparciem procesu kredytowego. Informacje dotyczące historii kredytowej potencjalnego klienta pozyskane z BIK służą właściwej analizie kredytowej zarówno konsumentów jak i osób fizycznych. Za zapewnienie poprawności i wiarygodności informacji dostarczanych do BIK odpowiedzialne są same banki i firmy udzielające kredytów konsumenckich. Jedynie instytucja, która przekazała do BIK daną informację o kliencie, może dokonać jakichkolwiek zmian i korekt, jeśli dane są nieaktualne.

Mając na względzie powyższe informacje, wobec braku twierdzeń przeciwnych, w przekonaniu sądu, istniały podstawy do przyjęcia, że kredyt został spłacony przed terminem tj. 13 grudnia 2018 r., albowiem wniosek ten wynikał z danych udostępnionych przez BIK, które zostały udostępnione tej instytucji przez samego pozwanego. Pozwany nie wskazał nawet kiedy, jego zdaniem, mogłoby dojść do spłaty kredytu, nie twierdził również, że umowa kredytu nadal trwa. Wiarygodność danych ujawnionych przez BIK potwierdziła również treść oświadczenia kredytobiorcy P. S., złożonego w umowie cesji wierzytelności. W ocenie sądu podany przez powoda dzień przedterminowej spłaty był wiarygodny i zgodny z faktycznym stanem rzeczy.

Oceniając zasadność żądania pozwu, należało zważyć, że zgodnie z art. 49 ust. 1 u.k.k. w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu, o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą. Przepis ten stanowi implementację treści art. 16 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki (Dz.Urz.UE.L Nr 133, str. 66, dalej „Dyrektywa 2008/48/WE”), zgodnie z którym konsument ma prawo w każdym czasie spłacić w całości lub w części swoje zobowiązania wynikające z umowy o kredyt i w takich przypadkach jest on uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy.

Zgodnie z art. 5 pkt 6 u.k.k. na całkowity koszt kredytu składają się wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże, jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń - z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta.

Przepisy ustawy krajowej, implementującej postanowienia dyrektywy, winny być wykładane przez organy stosujące prawo zgodnie z treścią i celem dyrektywy (tzw. prounijna wykładnia prawa krajowego).

Zdaniem pozwanej prowizja za udzielenie kredytu nie podlega obniżeniu, gdyż jest pobierana za jednorazową czynność udzielenia kredytu i nie ma związku z okresem obowiązywania umowy, a zatem nie mieści się w dyspozycji art. 49 ust. 1 u.k.k.

W ocenie Sądu stanowisko pozwanej nie jest słuszne, albowiem brzmienie art. 49 ust. 1 u.k.k., interpretowane zgodnie z celem i funkcją ww. dyrektywy, przewiduje, że w razie wcześniejszej spłaty kredytu obniżeniu ulega całkowity koszt kredytu, zdefiniowany w art. 5 pkt 6 ustawy tj. również prowizja. Obniżenie ma charakter proporcjonalny tj. o okres, o który skrócono czas obowiązywania umowy. Tylko tego rodzaju wykładnia przepisu art. 49 u.k.k. gwarantuje

efektywne obowiązywanie przepisów unijnych (por.: J. G., Wykładnia przepisów prawa cywilnego materialnego i procesowego, (...) 2020; Sołtys A., wykładnia prounijna, źródło: (...))

Sąd orzekający w sprawie niniejszej całkowicie podziela zapatrywania prawne przedstawione przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej jako: (...)) w uzasadnieniu wyroku w sprawie C 383/18 (źródło: curia.europa.eu (...)) oraz Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 12.12.2019 r. w sprawie o sygn. III CZP 45/19 (Lex nr 2751805), które z uwagi na publikację w ogólnodostępnych publikatorach nie ma potrzeby całkowicie przytaczać.

Przypomnieć jedynie wypada, że (...) w wyroku z dnia 11.09.2019 r. w sprawie C 383/18, na skutek pytania prejudycjalnego zadanego przez Sąd Rejonowy Lublin Wschód w Lublinie z siedzibą w Ś. (Polska), w analogicznej sprawie, stwierdził, że art.16 ust. 1 ww. Dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. Trybunał podkreślił, że definicja całkowitego kosztu kredytu nie zawiera żadnego ograniczenia dotyczącego okresu obowiązywania danej umowy. Według (...) ograniczenie możliwości obniżenia całkowitego kosztu kredytu jedynie do kosztów wyraźnie związanych z okresem obowiązywania umowy, pociągałoby za sobą ryzyko, że konsument zostanie obciążony wyższymi jednorazowymi płatnościami w chwili zawarcia umowy o kredyt, ponieważ kredytodawca mógłby próbować ograniczyć do minimum koszty zależne od okresu obowiązywania umowy.

Podobną interpretację w/w przepisów zaprezentował Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały sprawie o sygn. III CZP 45/19, przypominając zarazem, o zasadzie powszechnego związania wykładnią prawa unijnego dokonaną przez (...).

Sąd nie podzielił argumentacji strony pozwanej, że skoro powodowi nie przysługuje status konsumenta w niniejszej sprawie, to nie powinien domagać się on zapłaty z roszczenia sformułowanego na podstawie art. 49 u.k.k. Okoliczność, że spór dotyczy przedsiębiorcy – nabywcy wierzytelności przysługującej konsumentowi, nie stoi na przeszkodzie stosowania reżimu ustawy o kredycie konsumencki, ani dyrektywy (...), bowiem zakres zastosowania w/w przepisów nie zależy od tożsamości stron procesu, lecz statusu stron umowy o kredyt konsumencki (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim), na co wskazał (...) w uzasadnieniu wyroku sprawie w C 383/18.

Nie sposób również przyjąć, jak podnosi strona pozwana, że dochodzenie przez powoda rzeczzonego roszczenia stanowi przejaw nadużycia prawa podmiotowego. Skoro pozwany bank nie dokonał pełnego rozliczenia z konsumentem kredytu w terminie 14 dni od dnia dokonania wcześniejszej spłaty kredytu, zgodnie z postanowieniem art. 49 u.k.k. i art. 52 u.k.k., to konsument uprawniony był do sprzedaży swojej wierzytelności wobec banku, rezygnując z konieczności prowadzenia postępowania reklamacyjnego i dochodzenia swoich racji przed sądem. Ekwiwalentność tych świadczeń nie ulega wątpliwości i stanowi element autonomii woli. Sama perspektywa prowadzenia przez konsumenta procesu sądowego z bankiem, mogłaby zniechęcać go do egzekwowania prawa wynikającego z treści art. 49 u.k.k..

Przede wszystkim należy wskazać, iż wobec stanowiska wyrażonego w orzecznictwie polskim i europejskim, pozwany winien automatycznie zwrócić proporcjonalną część prowizji konsumentowi w określonym terminie. Gdyby pozwany bank uczyniłby zadość temu obowiązkowi, wówczas nie byłoby potrzeby sprzedaży wierzytelności, a pozwany nie naraziłby się na przedmiotowy proces i inne dodatkowe koszty. Z perspektywy ekonomicznej analizy prawa i orzecznictwa, jest to ważny argument, gwarantujący jak najpełniejszą realizację celów omawianych przepisów prawa unijnego.

Skoro pozwany bank nie dokonał pełnego rozliczenia z konsumentem kredytu w terminie 14 dni od dnia dokonania wcześniejszej spłaty kredytu, zgodnie z postanowieniem art. 49 u.k.k. i art. 52 u.k.k., to konsument uprawniony był do sprzedaży swojej wierzytelności wobec banku, rezygnując z konieczności prowadzenia postępowania reklamacyjnego i dochodzenia swoich racji przed sądem. Konieczność prowadzenia procesu przeciwko bankowi dla przeciętnego konsumenta mogłaby stanowić spore obciążenie i skutecznie zniechęcać do realizacji swoich praw.

Uznając zatem roszczenie powoda za w pełni zasadne, uwzględniając mechanizm proporcjonalnej redukcji prowizji oraz okoliczność, że strona pozwana nie kwestionowała wyliczeń strony powodowej dotyczących wysokości należnej części prowizji, Sąd uwzględnił powództwo w całości.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 52 u.k.k. w zw. z art. 481 §1 k.p.c.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 §1, 1¹ i 2 w zw. z art. 99 k.p.c. uznając powoda za wygrywającego proces.